

FLORA RUINELOR CURȚII DOMNEȘTI DIN TÂRGOVIȘTE**LA FLORE CORMOPHYTE DES RUINES DE CURTEA DOMNEASCĂ DE TÂRGOVISTE**

MIHAIL DUMITRU

Resumé

Curtea Domnească de la ville remonte à l'époque du prince régnant Mircea cel Bătrân et représente un point de référence pour les habitants, bien que, de temps en temps, elle soit soumise à des travaux de restauration.

La flore cormophyte des ruines de Curtea Domnească est riche, variée et intéressante. On a enregistré 108 espèces de plantes supérieures, dont 7 fougères, une gymnosperme et 100 angiospermes.

On remarque le grand nombre de plantes ligneuses, tout comme la dominante des éléments hemicryptophytes (41,6%) et des éléments euro-asiatiques (55,5%). Les éléments sudiques sont bien représentés, par 8 espèces.

On impose l'observation de la flore et de la végétation de ces ruines à l'avenir aussi, pour qu'on puisse voir leur évolution dans le temps.

Mots cle: *espèces, cormophytes, ruines, murailles*

Cuvinte cheie: *specii, cormofite, ruine*

INTRODUCERE

Așezat pe dreapta râului Ialomita, la ieșirea acestuia din regiunea subcarpatică în câmpie (altitudine 285m) și la întretărirea unor importante căi de comunicație, municipiul Târgoviște, a jucat un rol deosebit în istoria românilor, îndeosebi în perioada când a fost capitala Țării Românești și a cunoscut o maximă înflorire în vremea domnitorului Matei Basarab, când, pe teritoriul său trăiau circa 60 000 de suflete.

Nucleul inițial al Curții Domnești a fost construit de Mircea cel Bătrân, inclusiv zidul din incintă, dar care a fost dublat de Matei Basarab. Curtea Domnească a fost reședința a 19 voievozi ai Țării Românești.

Domnitorul Mircea cel Bătrân a conceput construcțiile ca un complex de clădiri destinate pentru locuința sa, a curtenilor și slujitorilor săi, pe terasa cea mai înaltă de pe malul drept al râului Ialomița, înconjurate de un zid de incintă prevăzut cu turnuri de apărare, iar în apropiere erau frumoase grădini.

Fortificațiile Curții construite de Matei Basarab se păstrează până în zilele noastre.

Ruinele au devenit un simbol în mișcarea de renaștere națională și politică românească, inspirând numeroși scriitori și pictori. S-au întreprins lucrări de restaurare, consolidare și degajare, ultimele fiind între anii 1961-1967, inclusiv pentru restaurarea zidurilor din incintă. Acest complex are o deosebită valoare istorică și artistică, căci oferă posibilitatea cunoașterii unor importante capitole din istoria și arta medievală românească.

În Târgoviște există și alte construcții părăsite, intrate în degradare: Biserica Geartoglu, Mănăstirea Stelea, Biserica Sf. Voievozi, zidurile din incinta Mitropoliei.

MATERIAL ȘI METODE

Scopul lucrării de față este flora ruinelor Curții Domnești, pentru că dincolo de importanța istorică a acesteia, este interesantă și din punct de vedere botanic.

Lungimea zidului dinspre Parcul Chindia este de 250 m. Zidul e format din două brâie late de 110 cm fiecare, iar înălțimea zidului este de 150-200 cm. Suprafața Ansamblului Curții Domnești este de circa 20 000 m².

Fotografiile întregesc imaginea ruinelor actuale și a instalării unor plante pe acestea (fig.1-3).

REZULTATE ȘI DISCUȚII

În urma observațiilor și cercetărilor întreprinse, am identificat 108 specii de cormofite (ferigi, gimnosperme și angiosperme), care aparțin la 43 familii botanice și 84 genuri. Din acestea 7 sunt ferigi, o specie din gimnosperme, 100 sunt angiosperme, 17 sunt plante lemnoase și 19 sunt plante ierboase.

Prezentăm în continuare speciile de cormofite identificate, în ordine sistematică:

Filum PTERIDOPHYTA

1. Fam. HYPOLEPIDACEAE: *Thelypteris phegopteris* (L.) SLOSS., G. Cp;
2. Fam. ASPLENIACEAE: *Asplenium adianthum-nigrum* L., H. Eua (Med); *Asplenium ruta-muraria* L., H. Cp; *Asplenium trichomanes* L., H. Eua;
3. Fam. ATHYRIACEAE: *Athyrium filix-femina* (L.) ROTH, H. Cosm;
4. Fam. ASPIDIACEAE: *Gymnocarpium dryopteris* (L.) NEWMAN, G. Cp; *Polystichum braunii* (SPENN.) FÉE, H. Cp.

Filum SPERMATOPHYTA Subîncrângătura **PINOPHYTA (GYMNOSPERMAE):**

5. Fam. CUPRESSACEAE:
- Thuja orientalis*
- L. MM., Am. N.

Subîncrângătura **MAGNOLIOPHYTA (ANGIOSPERMAE):**Clasa **MAGNOLIATAE (DICOTYLEDONAE)**

6. Fam. SALICACEAE: *Salix cinerea* L., M. Eua; *Salix fragilis* L., M (MM) Eua; *Populus alba* L., MM (M.) Eua;
7. Fam. CORYLACEAE: *Corylus avellana* L., M. Eur.;
8. Fam. CANNABACEAE: *Humulus lupulus* L., H. Eua;
9. Fam. URTICACEAE: *Urtica dioica* L.; H (G), Cosm, *Urtica urens* L. Th Cosm, *Parietaria officinalis* L. H. Med;
10. Fam. POLYGONACEAE: *Polygonum aviculare* L. Th., Cosm; *Bilderdykia convolvulus* (L.) Dumort, Th. Eua;
11. Fam. CARYOPHYLLACEAE: *Arenaria serpyllifolia* L., Th. Eua (Med); *Moehringia trinervia* (L.) CLAIRV, Th. (TH). Eua (Med); *Cerastium fontanum* BAUMG. Ch (H), Cosm; *Cerastium brachypetalum* PERS. Th Ec., *Saponaria officinalis* L., H. Eua (Med); *Stelaria media* (L.) VILL., Ih (TH), Cosm;
12. Fam. RANUNCULACEAE: *Clematis vitalba* L., N. E. Eua (Med);
13. Fam. PAPAVERACEAE: *Chelidonium majus* L., H., Eua;
14. Fam. EUPHORBIACEAE: *Euphorbia cyparissias* L., H. Eua;
15. Fam. BRASSICACEAE: *Alliaria petiolata* (M. BIEB) CAVARA et GRANDE, IH. (Th) Eua (Med); *Bunias orientalis* L., TH. (H.), Eua (Cont); *Capsella bursa-pastoris* (L.), MEDIK; Th., Cosm (Med); *Thlaspi perfoliatum* L., Th. Eua; *Sisymbrium officinalis* (L). SCOP., Th., Eua (Med);
16. Fam. ROSACEAE: *Rubus hirtus* WALDST. et KIT., N. Eur; *Geum urbanum* L., H., Eua (Med), *Fragaria vesca* L., H, Eua; *Prunus padus* L. MM, Eua; *Prunus avium* L., M-MM, Eur (Med); *Prunus cerasifera* EHRH., M, Pont-Balc; *Sanguisorba minor* SCOP, (ssp minor) H. Eua;
17. Fam. FABACEAE: *Trifolium pratense* L. H. Eua; *Trifolium repens* L., H. Eua; *Medicago sativa* L. ssp. *falcata* (L.) ARCANG. , H, Eua; *Galega officinalis* L., H. Pont-Med;
18. Fam. OXALIDACEAE: *Oxalis corniculata* L., Th., Med; *Oxalis dillenii* JACQ., Th. H, Adv;
19. Fam. GERANIACEAE: *Geranium pusillum* L., Th, Eur (Med);
20. Fam. SIMAROUBACEAE: *Ailanthus altissima* (MILL.) SWINGLE., MM, Adv;
21. Fam. ACERACEAE: *Acer negundo* L., MM., Adv;
22. Fam. RHAMNACEAE: *Frangula alnus* MILL., M. Eua;
23. Fam. VITACEAE: *Parthenocissus quinquefolia* L., N. E. Am. N;
24. Fam. HYPERICACEAE: *Hypericum perforatum* L. H. Eua;
25. Fam. VIOLACEAE: *Viola collina* BESSER., H., Eua; *Viola hirta* L. H. Eua;
26. Fam. ONAGRACEAE (OENOTHERACEAE): *Epilobium lanceolatum* SEBAST. & MAURI. H. Atl-Med., *Epilobium montanum* L., H. Eua (Med); *Epilobium collinum* C. C. GMEL. H. Eua;
27. Fam. CORNACEAE: *Cornus mas* L., M, Pont-Med;
28. Fam. ARALIACEAE: *Hedera helix* L., N. E. Atl-Med;
29. Fam. APIACEAE: *Daucus carota* L., Th-H, Eua (Med), ssp. *carota*; *Pastinaca sativa* L. Th.-H. Eua; ssp. *Pratensis* (PERS). ČELAK.; *Heracleum spondylium* L. H. Eua; ssp. *Spondylium*;
30. Fam. RUBIACEAE: *Galium mollugo* L. H. Eua;
31. Fam. CONVOLVULACEAE: *Convolvulus arvensis* L. H-G, Cosm;
32. Fam. BORAGINACEAE: *Myosotis sparsiflora* J. G. MIKAN & POHL, Th., Eua (Cont), *Myosotis stricta* LINK. Th. Eua; *Buglossoides arvensis* ssp. *arvensis* L., Th-TH., Eua; *Lithospermum officinale* L. Th. Eua; *Echium vulgare* L., TH. Eua;
33. Fam. VERBENACEAE: *Verbena officinalis* L., TH. Cosm;
34. Fam. LAMIACEAE: *Lamium purpureum* L., Th. Eua; *Glechoma hederacea* L., H-Ch. Eua; *Mentha longifolia* (L.), Huds; H-G Eua (Med); *Marrubium vulgare* L., H-Ch, Eua (Med); *Stachys palustris* L., H-G, Cp; *Ballota nigra* L., H. Eua;
35. Fam. SOLANACEAE: *Solanum dulcamara* L., Ch-N. Eua (Med);
36. Fam. SCROPHULARIACEAE: *Scrophularia nodosa* L., H. Eua; *Verbascum thapsus* L., Th. Eua; *Verbascum nigrum* L., Th-H. Eua; *Linaria vulgaris* MILL., H. Eua; *Veronica chamaedrys* L., H (Ch) Eua; *Veronica opaca* FR., Th., Eur; *Veronica polita* FR.; Th., Eua (Med); *Veronica hederifolia* L., Th., Eua (Med); *Veronica persica* POIRET., Th., Adv;
37. Fam. PLANTAGINACEAE: *Plantago lanceolata* L. H. Eua; *Plantago major* L. H. Eua; ssp. *major*;
38. Fam. CAPRIFOLIACEAE: *Sambucus nigra* L., MM. M., Eur;
39. Fam. VALERIANACEAE: *Valerianella locusta* (L.) LATTE.; Th., Eur-Med;
40. Fam. DIPSACACEAE: *Scabiosa ochroleuca* L., H. Eua (Cont);
41. Fam. ASTERACEAE: *Erigeron canadensis* CRONQ. Th (TH) Adv.; *Erigeron annuus* (L) PERS., Th-H, Adv; *Cichorium intybus* L., H-Th., Eua; *Senecio erucifolius* L. H. Eua; ssp. *erucifolius*; *Hieracium pilosella* L., H, Eur (Med); ssp. *pilosella*; *Hieracium lactucella* WALLR. (H. auricula), H., Eua; *Hieracium x fuscum* VILL., H., Eur; *Cirsium arvense* (L) SCOP; G., Eua (Med); *Taraxacum officinale* WEBER., H., Eua (Cosm); *Sonchus arvensis* L., G Cosm; L. G. Cosm. *Centaurea micranthos biebersteinii* DC. ssp. *biebersteinii* S. G. GMELIN; Th-H Eur (Cont).

Clasa **MONOCOTILEDONEAE**

42. Fam. POACEAE: *Bromus arvensis* L. ssp. *arvensis*, Th. Eua (Med); *Setaria pumila*, (POIR.) ROEM. & SCHULT., Schultes Th. Cosm; *Dactylis glomerata* L. H. Eua (Med); ssp. *glomerata*; *Poa pratensis* L. H. Cosm; *Poa compressa* L. H. Eur; *Lolium perenne* L. H. Cosm;
43. Fam. CYPERACEAE: *Carex digitata* L. H. Eua; ssp. *digitata*.

CONCLUZII

Flora cormofită a ruinelor Curții Domnești din Târgoviște cuprinde 108 specii din 43 familii.

În spectrul bioformelor domină elementele hemcriptofite (41,6%) urmate de terofitele anuale (16,6%) și de fanerofite (15,7%).

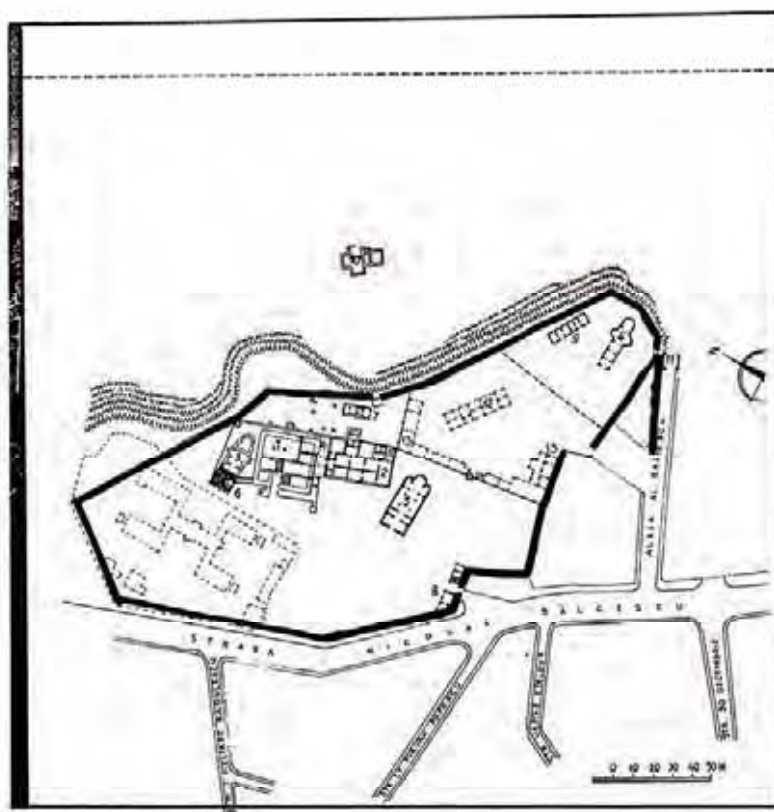
Spectrul fitogeografic evidențiază preponderența speciilor eurasiatice (55,5%), urmate de cele cosmopolite (12%) și de cele europene (12%). Elemente sudice sunt reprezentate prin 8 specii.

Este surprinzătoare continuitatea în număr mare a ferigilor, înregistrate de acum un secol, în timp ce *Sedum acre*, specie caracteristică pietrelor, stâncilor și nisipului, nu este prezentă.

Se impune urmărirea florei și vegetației acestor ruine și în viitor pentru a se vedea evoluția acestora în timp.

BIBLIOGRAFIE

- GRECESCU D. 1898. *Conspectul Florei României*. București.
- GRECESCU D. 1909. *Suplement la Conspectul Florei României*. București.
- MIHĂESCU G. și colab. 1982. *Ghid de oraș. Târgoviște*. Edit. Sport-Turism București.
- ***. 1980. *Județul Dâmbovița, monografie*. Edit. Sport-Turism București.
- ***. 1998. *Curtea Domnească din Târgoviște*. Târgoviște.
- ***. 1954-1976. *Flora R.P.R.-R.S.R. 1-13*. Edit. Academiei București.

Planul de situație al monumentelor Curții domnești:
 1. Casa domnească de la sfârșitul secolului al XV-lea; 2. Casa domnească din 1584; 3. Biserica parafclii; 4. Biserica Sf. Vinet; 5. Elisava mare domnească; 6. Turnul Chindiei; 7. Baia domnească; 8. Turnul de intrare; 9. Casa doamnei Băleș; 10. Folgoșul brâncovenesc; 11. Poarta Vânturilor (Dolușul); 12. Casele doctorului și iazgăului; 13. Construcții ridicate în 1804.

Fig. 1. Complexul Național Curtea Domnească Târgoviște.

Fig. 2. Vedere dinspre Parcul Chindia (foto original).

Fig. 3. Plante pioniere pe ruine (*stelaria media*, *erigeron annuus*, *veronica hederifolia*).

Mihail Dumitru
Str. Revoluției, bl. C 10, ap. 7
Târgoviște, jud. Dâmbovița
România